

ቤተክርስቲያን
ከፉት እዩ
እተዉ!

እተዉ!

ቤተክርስቲያን ክፉት እዩ

ንሕድሕዳዊ ዝምድናታት ኣብያተ-ክርስቲያናት ናይታ ኣብ ደንማርክ ኣትርኩብ ወንጌላዊት ሉተራዊት ቤተክርስቲያን (Folkekirkens mellemkirkelige Råd) ኣብ ትሕቲ ዚከታተል ቤት ምኽሪ ብዝርከብ መርበብ ስደተኛታት ክርስቲያናት ኣተሓትመ እዩ ኣርታዕቲ፣ ሶረን ዳልስጋርድ (Søren Dalsgaard) (ሓላፍ)ት ዝወሰደ) ከምኡውን በንት ዳህል ዩንሰን (Bent Dahl Jensen)

ስእልታት፣ ቢርት ሙንክ-ፊይርዉድ (Birthe Munck-Fairwood)፣ ቤንት ዱል ዩንሰን (Bent Dahl Jensen) ለይኣውትን ግራፊክስን፣ ክላውስ ዮል ዩንሰን (Klaus Juul Jensen)

ትርጉም ትግርኛ፡ ቶልክግራፒን ኦመርሳታ ግራፒኒ ፒ/ኤስ (Tolkegruppen Oversættergruppen P/S) ሕትመት፡ ግሎምሱ (Glumsø)

ISBN 978-87-87073-56-1

እዚ ጽሑፍ'ዚ፡ ብ ዳንሽ፡ ባረብኛ፡ አንግሊዝኛ፡ ፋርሲ (ፐርሽያ) ከምኡውን ትግርኛ (ኤርትራ) ተሓትሙ።

© Folkekirkens mellemkirkelige Råd
ንምንጪ መወከሲ ብምጥቃስ ምቕዳሕ ይፍቀድ እዩ።

Folkekirkens mellemkirkelige Råd

Peter Bangs Vej 1, opgang 5

2000 Frederiksberg

ቱሌፎን፡ +45 33 11 44 88

ኢመይል፡ interchurch@interchurch.dk

www.asylsamarbejde.dk

እንቋዕ ናብ ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ደንማርክ ብደሓን መጻእኩም

ኣብዚ ጽሑፍ'ዚ፡ ብዛዕባ'ታ 77% ካብ ህዝቢ
ደንማርክ ኣባላታ ዝኾኑ ሉተራዊት ኣብ ቤተክርስቲያን
ደንማርክ (folkekirken)፡ ከተንብቡ ትክእሉ ኢኩም።

ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ደንማርክ ከመይ ከም
እትሰርሕን ብዛዕባ ታሪኽ ቤተክርስቲያንን ክርስትናን
ደንማርክ ከተንብቡ ትክእሉ ኢኹም።

ብዛዕባ ኣገልግሎታት ቤተክርስቲያን ከምኡውን
ንመጋቢ ወይ ካልእ ክርስትያን ንኽትዘራረቡ ብዛዕባ
ዘሎ ተክእሎታት ከተንብቡ ትክእሉ ኢኹም።

ብኸመይ ክትጥመቹ ከምእትክእሉ፡ ክትምርጹ
እንተደሊኹም ክትገብርዎ ዘድልዩኩም እንታይ
ምዃኑ፡ ከምኡውን ዝሞተ ዘመድኩም ብኸመይ
መገዲ ብቤተክርስቲያን ክቐበር ከምዝክእል ብዝያዳ
ከተንብቡ ትክእሉ ኢኹም።

ብሉተራዊት ቤተክርስቲያን ደንማርክ ኣብ መላእ
ሃገር ብዛዕባ ዚካየድ ብዙሓ ንጥፊታት ድማ
ከተንብቡ ትክእሉ ኢኹም። ገለሓም ንጥፊታት
ካብ ቤተክርስቲያን ናብ ቤተክርስቲያን ዝፈላለ
ስለዝኾነ፡ ኣብ ጎረቤትኩም ብእትርከብ ቤተክርስቲያን
ኩሉ ንጥፊታት ከምዝካየድ ርግጽታት ክትኮኑ
ኣይትክእሉን ኢኹም።

ኣብ ገለ ኣብያተ-ክርስቲያናት፡ ብፍላይ ንሓተተቲ
ዑቕባ፡ ስደተኛታትን መጻእተኛታትን ዝዓለመ
ኣጼባታትን መደባትን ኣለዉን።

ኣብ ዲሞክራሲ ወገን'ዚ ጽሑፍ፡ ኣብ ከባቢኹም
ብዛዕባ ዝውሃብ ነገራትን ዕድላትን ዚምልከት
ተወሳኺ ሓበሬታ ክትረኽቡ እትክእሉ ናይ
ከባቢኹም ናይ እትርከብ ቤተክርስቲያን ኣድራሻን
ተሌፎንን ኣሎ።

ንሉተራዊት ቤተክርስቲያን ደንማርክ ብኸምደ ከትግልገሉላ ትኽእሉ?

ኣብ ዝሓለፈ ቀረባ ዓመታት፡ ኣዝዮም ብዙሓት ስደተኛታትን መጻኢተኛታትን ናብ ደንማርክ መጸሉም ኣለዉ። ብዝሓ ዝበለ ኣብያተ-ክርስቲያናት ድማ ንዕሎም ንምሕጋዝ ብፍሉይ ዝዓለመ መደባት ኣተኣታተዮን እየን። እዚ ድማ ኣገልግሎታት ቤተክርስቲያን፡ ምድላው ጥምቀት ከምኡውን ማሕበራውን ባህላውን መደባት የጠቓልል።

ብእንግሊዝኛን ካልእ ቋንቋታትን ዝውሃብ ኣገልግሎታት ቤተክርስቲያንን ትምህርቲ ጥምቀትን

ገለ ኣብያተ-ክርስቲያናት፡ ኣገልግሎት ብእንግሊዝኛ ይህባ እየን። ኣብ ካልኦት ኣብያተ-ክርስቲያናት ድማ እቲ ኣገልግሎት ይተርጎም፡ ንኣብነት ናብ ፋርሲ (ፐርሽያ) ከምኡውን ካልእ ቋንቋታት ይተርጎም እዩ። ገለ ሰበኻታት፡ ንስደተኛታትን መጻኢተኛታትን ፍሉይ ሓላፍነት ዘለዎም መጋቢ ሓርዮን ኣለዎ።

ሓያሎ ኣብያተ-ክርስቲያናት፡ ነቶም ብዛዕባ ክርስትና ከምሃሩን ክርስቲያናት ክኾኑን ዝደልዩ ካብ እተፈልዩ ሃይማኖታዊ ድሕረባይታ ንዝመጹ ሰባት ንጥምቀት ዘዳሉ መደባት ይሰርባ እየን። እቲ ምድላዎት፡ ከጥመቁ ከምዝደልዩ ኣብ መወዳእታ ቅድሚ ምውሳኖም፡ ብዛዕባ ክርስትና ሰፊሕ ፍልጠት ከምዝረኽቡ ንምግባር እዩ።

ሓገዝ ምግብን ዕዮ ገዛን

ገለ ኣብያተ-ክርስቲያናት፡ ምግቢ ብሓባር ዝብልዓሉ ምሽታት የዳልዎ እየን - እዚ ድማ ብኣርእስታት 'መስቀላዊ ምግቢ' ወይ 'ንብላዕን ንዘምርን' ኪኸውን ይኽእል እዩ።

ጉጅለ መጻኢተኛታት፡ መብዛሕቱ ግዜ፡ ምግቢ ባዕሎም የዳልዉ። እቲ ምድላው ምግቢ ድማ ንሓድሕዶም ብውልቂ ንኽፋለጡን ናይ ነፍሰወከፍ ባህልታትን ልምድታትን ንኽምሃሩን ጽቡቕ ዕድል ይፈጥረሎም።

ገለ ቦታታት፡ ኣብ ዕዮ ገዛ ይሕግዛ እየን - እዚ ድማ ኣብ ቤት ትምህርቲ ቋንቋ ንዘለዎ ዓበይቲ ከምኡውን ኣብ folkeskole ንዘለዉ ቅልፅኦን እዩ።

ምስ መሓዛ ዝህሉ ርክብ

ዑቕባ ኣብ እተሓትሉ እዋንን ኣብ መስርሕ ምጥያስን - ክትረኽቡም እትኽእሉ ሰብ ወይ መሓዛ ስድራቤት ምህላው ዓቢ ሓገዝ ኪኸውን ይኽእል እዩ። እዚ ዝምድና፡ ምስ ካልኦት ሰባት ጽቡቕ ርክብ ከምዝህሉ ስለዝገብር፡ ኣብቲ ዘለኹሉ ሓድሽ ኮሙን ንበይንኹም ኣይተኾኑን ተነጽሎ ድማ ኣይስምዓኩምን። ሕብረተሰብ ደንማርክ ከመይ ምጂኑ ገለ ኣፍልጦ ንኽህልወኩም ጽቡቕ መገዲ እዩ። ኣብ ባይታ ንዘጋጥመኩም ሕቶታት መልስታት ክትረኽቡ ትኽእሉ፡ ኣብ ደንማርክ ብዛዕባ ዘሎ ሃገራዊ በዓላትን ፍሉይ ልምድታትን ድማ ትምሃሩ።

ስለዚ ድማ ነቲ ካብ መበቆል ዓድኹም ሒዝኩምዎ ዝመጽእኩም ባህሊ ብምውድዳር ኣብዚ ፍሉይ ዝኾነ ገለ ነገራት ብዝበለጸ ክትርድኡ ትኽእሉ።

እቲ ዝህልወኩም መሓዛ፡ ካብ ቤትምጽሒ ከባቢ፡ ኣገልግሎት ኢሚግሬሽን ደንማርክን ካልኦት መዝታትን ዝመጽእ ደብዳቤታት ትሓዝትሉ እንታይ ምጂኑ ኣብ ምግለጽ ክሕገዘኩም ይኽእል።

ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ደንማርክ እትህቦ ኣገልግሎታት እንታይ እዩ?

ሉተራዊት ቤተክርስቲያን፡ ኩሉ ግዜ ሰንበት፡ ኣብቲ ህዝቢ ንኣምላኽ ዘምልኽሉን ዝጽልፃሉን ናይ ከባቢ ቤተክርስቲያን ኣገልግሎት ኣለዎ።

ንባብ መጽሓፍ ቅዱስ፡ ጸሎት፡ ስብከት፡ መዝሙር ምስጋናን፡ ቀዋሚ መደባት ኮይኑ፡ ቅዱስ ቊርባን ድማ ይኸበር እዩ። ኣብ ገለ ቦታታት፡ ሙዚቃ ኦርጋን ምስ ዘመናዊ ረምታ ዘለዎ መዘሙር ይቐርብ እዩ። ብዝሒ 'ቶም ንቤተክርስቲያን ዝኸዱ ደፊላል እዮ። ኣብ ገለ ኣብያተ-ክርስቲያናት፡ ካብ መጋቢ ወጻኢ ዝኾኑ ካልኦት ሰባት፡ ኣብ ቅጂታት ምስጋና፡ ምቕራስ ሕብስትን ወይንን ቅዱስ ቊርባን፡ ምዕራፋት መጽሓፍ ቅዱስ ብዓውታ ምንባብን ጸሎት ምጽላይን ይሳተፉ እዮም። ኣብ ካልእ ግን

መብዛሕቱቲ ኣገልግሎት ብመጋቢ ይካየድ። ኣብ ግዜ ኣገልግሎት፡ ጥምቀት ከህሉ ይኸእል እዩ።

ምስ መጋቢ ምዝርራብ

ምስ መጋቢ ንምዝርራብ ኩሉ ግዜ ክትሓቱ ትኸእሉ ኢኹም። ከም ህይወትን ሞትን ወይ ትርጉም ህይወት ዝኣመሰለ ዓበይቲ ሕቶታት ክኹውን ይኸእል እዩ። ምስ ናይ ሞት ሓዘን፡ ፍትሕ፡ ሕማም ወይ ቅዛነት እተኣሳሰረ ኪኹውን ይኸእል እዩ። መጋቢ፡ ማሕላ ምስጢር ብምምሓል ሚስጢር ንምሕላው ግዴታ ስለዘለዎ፡ ምስጢርኩም ንዕሩ ወይ ንዓኣ ብምክፋል፡ እቲ እተባህለ ኣብ መንጎኹም ጥራይ ከምዝተረፍ ይኸውን። መጋቢ

ንኽጽልዓልኩም ወይ ንኽትናዘዙ ክትሓትዎ ትኽእሉ ኢኹም።

ፍሉይ ኣጼባታትን ንጥፈታትን

ኣገልግሎት ቤተክርስቲያን፡ ኣብ ሕብረት ህዝቢ ኣምላኽ ቀንዲ ተራ ይጻውት። ኣብ ብዙሓ ቦታታት ድማ ፍሉይ መደባት ይትግበር እዩ። ንሽማግሌታት ዚምልከት ኣጼባታት፡ ዕሸላት ንዘለዎም ወለዲ ዝዳሎ ቅጂታት መዝሙር ቅልዑ ከምኡውን ኣብ መወዳእታ ምግቢ ዝቐረበሉ ዓበይቲ ቅልዑ ንዘለወን ስድራቤታት ዚውሃብ 'ኣምላኽን ስፓጊትን' ዚብሃል ኣገልግሎታት ድማ ክህሉ ይኽእል እዩ። መንእሰያት መዘምራን ወይ መዘምራን ወንጌል ኣሎ። ገለ ኣብያተ-ክርስቲያናት፡ ምስ ዕዲማት ሰበኸቲ ተኸታታሊ ዝርርባት የካይዱ እዮን። ኣብ ብዙሓት ኣብያተ-ክርስቲያናት፡ ኮንሰርት ቤተክርስቲያን ይግበር እዩ። ካልኣ ንጥፈታት ድማ ከም ፕሮግራም ደተሓዝ እዩ። ብመሰረት ኣድላዩነቲን ህሉው ዓቅምታትን፡ ኣብ ቦታ ናብ ቦታ ይፈላለ እዩ።

ጥምቀታት፡ መርዓታትን ቀብርታትን

ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ፡ ጥምቀታት፡ መርዓታትን ቀብርታትን ድማ ተካይድ እያ። እዚ ጽምብላት ቤተክርስቲያን፡ ኣቐዲምካ ምስ መጋቢ ስምምዕ ክገበር ኣለዎ።

ተስፋ-ገብሩ (Tesfu Ghebru) ካብ ኤርትራ ዝመጸ ሰደተኛ

ተስፋ-ገብሩ፡ ኣብ 2010 ኣብ ዲንማርክ ዑቕባ ረጅቡ። ኣብ ኮፕቲክ ኦርቶዶክስ ኣብ ኤርትራ ዓብዮ፡ 13 ዓመት ምስገብረ ድማ ኣብ ፕሮተስታንት ቤተክርስቲያን ክመላለስ ጃሚሩ።

ተስፋ-ገብሩ ኣብ ዲንማርክ ኣብ ዝርከብ ማክከል ዑቕባ ሳንድሆም (Sandholm) ድሕሪ ምምጽኡ፡ ኣብ ኮፐንሃገን ኣብ ዝርከብ ብእንግሊዝኛ ዝውሃብ ኣገልግሎት ንኸሳተፍ ዕጅመ ረጅቡ። ምስ ካልኦት ዲንማርካውያን ክርስትያናት ዝራኽቡሉ ቤተክርስቲያን ንኸረክቡ ይደልዩ ስለዝነበሩ፡ ምስ ካልኦ ኤርትራዊ ሓታቲ ዑቕባ ብምጺጎ ናብቲ ቦታ ከይዱ።

ሕጂ ኣብ ነስትቭል ዝቐመጥን ኣብ ሪንግስተድ ሽላንድ (Ringsted Sjøælland) ዚርከብ ትካል ኣብ ፕሮዳክሽን ዝሰርሖ ተስፋ-ገብሩ፡ “ኣብ ቤተክርስቲያን፡ ንኣምላኽ ከተመስግን ጥራይ ዘይኮነስ፡ ከም ሓውን ሓብትን ብክርስቶስ ማሕበራዊ ሕብረት ስለእትረክብ፡ ናብ ቤተክርስቲያን ምጺድ ናይ ብሓዊ ዓቢ ነገር እዩ።” ይብል። ኣብ ኣህጉራዊ ኣገልግሎት ንኸሳተፍ ድማ ኣብ ከክልተ ሰሙን ናብ ኮፐንሃገን ናብ እትርከብ ቤተክርስቲያን ይኸይድ።

እንታይ ንኣምን?

ብኣቡን ማያን ክሪስትያንሰን (Marianne Christiansen): ሰበኻ ሃዲርሰለቭ (Haderslev)

ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲጎማርክ፡ ብዙሕ ድምጽታት ቤተክርስቲያን ዚሓዘት እያ፡ ነፍሰወከፍ ሰበኻን ቤተክርስቲያንን፡ ናይ ገዛእ ርእሳ ኣቃውማ ቤተክርስቲያንን ሕብረትን ኣለዎ። ገዢ ዝኾነ ብዙሕነት ኣኳ እንተሃለወ፡ ንቤተክርስቲያን ኣብ ሓጺ ዘምጽኡ፡ እቲ ኣበሳሪ ሓገስ ዝኾነ ወዲ ኣምላኽ የሱስ ክርስቶስ ብስተገልጽ ስላሴ ምእማንና እዩ።

እምነት ጥራይ ድማ ምስ ኣምላኽ ዝምድና ከምዝህልዎና ትገብር

ኣምላኽ፡ ንዓለም፡ ንነስወከፍ ህልውናን ንነፍሰወከፍ ሰብን ዝፈጠረ ፈጣሪ ምጁኑ፡ ብመገዲ ወንጌል የሱስ ክርስቶስ ንፈልጥ ኢና። ኣምላኽ፡ ከም የሱስ ክርስቶስ፡ ኣብ ዓለም ብምሕረት ደዓዩን ቃሉ ድማ ይነግርን ከምዘሎ ንፈልጥ ኢና። ከምኡውን፡ ኣምላኽ፡ ከም መንፈስ ቅዱስ፡ ኣብ ዓለም ኩሉ ግዜ ዘሎን ንእምነትም ተስፋን ፍቕርን ዝፈጥርን ምጁኑ ንፈልጥ ኢና።

ሕመረት ቤተክርስቲያናን እምነትናን፡ ወንጌል፡ ሓራ ዘውጽእን ደስታ ዝመልኦን መልእኽቲ ምጁኑ ምርዳእና እዩ። ፍቕሪ ኣምላኽ ክንቅበል ብቐዓት ክንከውን ኣየጽልዩናን እዩ፡ ብምኽንያት እዮሱስ ክርስቶስን በቲ ንዓና ዝገበሮ ስራሕን ድሮ ተዋሂቡና ኣሎና። ኣምላኽ፡ እቲ ሰብ እዮሱስ ክርስቶስ ከምዝኾነን ንሱ መታን ክፈሪ ድማ ኣብ ዓለምን ኣብ ህይወትናን ከምዝኣተወን፡ ቀንዲ እምነት ወንጌላዊት-ሉተራዊት ቤተክርስቲያን እዩ። ነቲ ሰባት ብምጁንና ዝመጽ ሓጢኣትን ዓመጽን ሞትን ንዘሎና ኩነታት ህይወት ጸይሩ እዩ። እምነት ኣብ ምሕረት ኣምላኽ - ፍቕሪ ኣምላኽን ደቕሬታ ሓጢኣትን - ምስ ኣምላኽ ንዘሎና ዝምድና

መሰረት እዩ። እዚ፡ ንሕና ባዕልና እነምጽኡ ነገር ኣይኮነን። እምነት፡ ውህበት መንፈስ ቅዱስ እያ።

ከም ውጽኢት ናይቲ ንኽንድሕን ንኣምላኽ ክንገብሮ እንኽእል ዝኾነ ነገር የለን ዝብል እምነት፡ 'ክህንነት ኩሎም ኣመንቲ' ዝብል ኣምር ወንጌላዊት-ሉተራዊት እዩ። እዚ ድማ እቲ ኣተጠምቀ ኩሉ ሰብ፡ ካህን፡ ኣቡንን ጳጳስን'ዩ ማለት እዩ። ስለዚ ድማ ልክዕ ስታ ቤተክርስቲያንና ዘለዎ ደረጃ ርክብ ኣምላኽ፡ ንዓና ድማ ልክዕ ከምኡ'ዩ ማለት እዩ።

እዚ ተኣምራት'ዚ፡ ኣብ ኣቃውማ ቤተክርስቲያንና ብፍሉይ መገዲ ተገሊጹ ኣሎ፡ ቤተክርስቲያን፡ ንኣባላት ቤተክርስቲያን ትመርሖ። ነፍሰወከፍ ሕብረት ድማ ንዓኣ ዘገልግል መጋቢ ተመዝዝ።

እቲ ሓገስ ዘምጽእ ወንጌል

ማርቲን ሉተር(Martin Luther) (1483-1546፡ ጂርመናዊ ፈላስጎ ኣብ ተሓድሶን)፡

ወንጌል፡ ባዕልና ከነምጽኦ ዘይገኘክል ኮይኑ፡ እንዘምረሉን እንነግረሉን ብሰራት ከምዝኾነ ኣሚኑ፡ ሰለዚ፡ ሰባት፡ ንዕኡ ሰሚዖም ብእኡ ክሕጋሱ ይኸእሉ። ሓገሥ ኣብ ዘምጽእ ወንጌል ዚገበር ኣተኩሮ፡ ነቲ ወንጌላዊት-ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ኣትህቦ ኣገባብ ኣገልግሎታት ጸልይዎ ይርከብ፡ ኣብ እነምልከሉ እዋን፡ ብዙሓ ንዘምር ኢና። ሓጋስና ብመዝሙርን ብሙዚቃን ብዘበለጸ ንገልጽ።

ሓገሎ ምዕራፋት መጽሓፍ ቅዱስ፡ ኣብ ግዜ ኣገልግሎት ብዓውታ ይጎበብ፡ እቲ ኣብ ግዜ ሰብክት ዝውሃብ ትርጉም ቃል-ኣምላሽ ድማ ኣዘዩ ኣገዳሲ እዩ። ሓጋስ ዝመልኦ መልእኽታት ምዕራፋት መጽሓፍ ቅዱስን ንዕኡ ትርጉም ዝህብ ቅኔ መዛሙርን፡ ፍሉይ መግለጺ ቤተክርስቲያንና እዩ።

ጥምቀትን ቅዱስ ቊርባንን

እዚ ኣብ ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዚካየድ ክልተ ቅዱስ ስርዓት፡ ፍሉይ መግለጺ እምነትና እዩ። ንሰን ድማ ጥምቀትን ቅዱስ ቊርባንን ኮይነን፡ ክልቲኤን ኣብ ናይ ሰንበት ኣገልግሎት ዝፍጽማ እየን።

ጥምቀት፡ መሰረት ዘመን ህይወትና ዘቐምን ብዓሱስ ክርስቶስ ትርጉም ህይወት ዝህብን ኣብ መንጎ ኣምላሽን ሰብን ዚፍጽም ኪዳን እዩ። ሓንሳእ ጥራይ ኢኻ ክትጥመቅ እትኸእል።

ቅዱስ ቊርባን፡ ንመዘከርታ ክርስቶስን ንዓና ዝገበረልናን ንምዝካር ብቐጻሊ ዝካየድ ጽምብል እዩ።

እዚ ድማ ነቲ ቐል/ዓሱስ ክርስቶስ፡ ከም ምልክት ዘይኮነስ ከም ኩውን 'ንቐበሎ' ኣሎና ማለት እዩ። ኣብ ቤተክርስቲያንና፡ ከም መትከል ክፉት ቅዱስ ቊርባን ኣሎና፡ እዚ ድማ ቊርባን ንክትወስድ ናይ ግድን ኣባል ሉተራውት ቤተክርስቲያን ክትከውን የድልየካ ማለት ኣይኮነን።

ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ

ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ፡ እቲ ዝዓበየ ማሕበረ-ከም ኣብ ዲንማርክ እዩ። ከባቢ ሰለስተ-ርብዒ ካብቲ ህዝቢ፡ ኣባል'ዚ ቤተክርስቲያን እዩ።

ኣባልነት

ኣብ ግዜ ጥምቀት፡ ኣባል ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ ትኾኑ። ኣብ ካልእ ቤተክርስቲያን እንተተጠሚቑኩም፡ ናብ ቤተክርስቲያንና ክትጽንበሩ ትኸእሉ ኢኹም። ኣባል ንኸትከውን፡ ዜጋ ዲንማርክ ክትከውን ናይ ግድን ኣይኮነን።

ሲቪላዊ ምዝገባ

ኣብ ዲንማርክ - ብዘይካ ኣብ ደቡብ ጁትላንድ (Jutland) - ሉተራዊት ቤተክርስቲያን፡ ሲቪላዊ ምዝገባ ኸትገብር ሓላፍነት ኣለዎ። እዚ፡ እቶም ዝውሉዱን ዝሞቱን ሰባት ኣብ ከባቢ እም ኣብ ዝርከብ ቤት ጽሕፈት ቤተክርስቲያን (ቤት ጽሕፈት kordegn) ይምዝገቡ ማለት እዩ። እዚ ድማ ወለዲ'ቲ እተወልደ ህጻን ወይ ዝሞተ ሰብ፡ ኣባላት ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ ኪኾኑ ይኸእሉ ወይ ድማ ከይኮኑ ይኸእሉ እዮም።

ቤተክርስቲያንን ናይ ቊርባን ቦታን

ናብ ግዳም ብዙሓት ኣባያተ-ክርስቲያናት፡ ብፍላይ ድማ ኣብ ገጠራት፡ መቐብር ቤተክርስቲያን ኣለዉን። ኣብቲ መቐብር ቤተክርስቲያን፡ ዝኾነ ሰብ፡ ዋላውን ኣባል ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ ኣይኹን፡ ክቐበር ይኸእል እዩ። ኣብ ብዙሓት ዓበይቲ ከተማታት፡ እቲ ቦታ መቐብር ካብ ቤተክርስቲያን ፍልይ ኣብ ዝበለ ቦታ እዩ። ኣብ ገለ'ዚ ቦታታት ድማ ንመቐብራት ኣይሁድ፡ እስልምና ካልኦት ማሕበረሰባት ቤተክርስቲያን እተሓዘኤ ፍሉይ ቦታታት ኣሎ።

10 ኣቡናት

ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ፡ ብጅኦግራፊካዊ ኣገባብ፡ ናብ 10 ሰበኻታት ተመቐለ ትርከብ፡ ነፍሰወክፍ ሰበኻ ድማ ብኣቡን ትምራሕ። ኣብ ነስወክፍ ሰበኻ፡ ነቶም ብዛዕባ ቤተክርስቲያን ብዝያዳ ክፈልጡ ንዝጻልዩ ሓተትቲ ዑቕባ ብፍሉይ ሓላፍነት ዝሰከም መጋቢ ይምዘዝ።

ሰላም ጋዚ (Salam Ghazi)ን ዚና ራሳም (Zina Rassam)ን፡ ካብ ዒራቕ ዝመጹ ስደተኛታት እዮም

ሰላም ጋዚን ስድራቤቲን፡ ኣብ 2000 ካብ መግዛእቲ ሳዳም ሁሴን ዘምለጡ እዮም። ኣብቲ ዓመትቲ፡ ሰላም ጋዚ፡ ናብ ዲማርክ በጺሑ፤ በዓልቲ ቤቱ ዚና ራሳምን ጓሉ ሜናን፡ ኗሕሪ ሓሙሽተ ዓመታት ናብዚ ቦታ'ዚ ቅድሚ ምምጽኦም ኣብ ኖርዲያስ ደቐመጡ ነይሮም። እዛ ስድራቤት ኣብ 2008 ዑቕባ ረቢባ፡ ኣብ ዒራቕ፡ ኣብ ባቐዳድ ኣብ ዝነበረ ካልድያዊት ካቶሊካዊት ቤተክርስቲያን ኣባላት ነይሮም።

እዛ ስድራቤት፡ ኣብ ማእከል ዑቕባ ሳንድሆልም ሓያሎ ዓመታት ገይራ፤ ኣብ ኮፐንሃገን ኣብ ዝርከባ አተፊላላያ ኣብያተ-ክርስቲያናት፡ ኣብ ኣህጉራዊ ኣገልግሎታት ይሳተፉ ነይሮም።

“ናብ ቤተክርስቲያን ኽንከይድ ኣዝዩ ኣገዳሲ ነይሩ። ናጽነት እንታይ ምጁኑ ጥዒምናዮ፤ ምስ ካልኦት ሰባት ክንራኽበን ክንዘራረብን ጽቡቕ ነይሩ። ኣብ ገዛ ብዘይ ስራሕ ኮፍ ምባል ከቢድ እዩ። ሕብረት ማለት ዓቢ ነገር እዩ። ብኸምዚ መገዲ ድማ ንባህሊ ዲማርክ ንፈልጥ” ይብሉ ዚናን ሰላምን። ኣብ ቢርከሮድ ኦን ዚላንድ (Birkerød Sjælland) ዝቐመጡ ኮይኖም፡ ኣብ ኮፐንሃገን ኣብ ዝርከብ ኣህጉራዊ ኣገልግሎታት ድማ ይካፈሉ ኣለዉ። ‘ቤት ትምህርቲ ቋንቋ ዲማርክ’ ተማሂሮም ወዲኦም እኳ እንተኾነ፡ ስራሕ ግን ኣይረኽቡን ዘለዉ። ንግዚኡ ግን ጓሉ፡ ኣብ ቤት ትምህርቲ ካልኣይ ደረጃ ተምሃሮ ኣለ።

ታሪክ ክርስትና ኣብ ዲንማርክ

ክርስትና፡ ልዕሊ 1000 ዓመታት ይገብር ናብ ዲንማርክ ኣትዩ። ኣብዚ እዋን'ዚ፡ ከባቢ 80 ሚሊዮን ዓመታት ህዝቢ፡ ኣባል ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ ወይ ካልእ ማሕበረሰብ ቤተክርስቲያን እዩ። ብሓርፋፍ ቁጽራ ድማ 7 ሚሊዮን እዩ። ኣስላም፡ ኣይሁድ፡ ሂንዱ፡ ቡድሃውያንን ካልእ እምነታትን ናይ ዝርከቦ ካልእ ማሕበረሰብ እምነት ኣባላት እዮም።

ኣሰራት ክርስትና፡ ካብ 700 ዘመን ክርስትና ዚጅምር እዩ።
ክርስትና፡ ሃይማኖት ዲንማርክውያን ንኹሹውን ኣብ 960 ብገንጉስ ሃራልድ ብሉቱዝ (Harald Blåtand) ብወግዒ ተወሲኑ። እንተኾነ ግን፡ መጽናዕታዊ መርመራ፡ ኣብ ከባቢ ዓመተ-700፡ ተልእኾ ክርስትና ኣብ ዲንማርክ ከምዝነበረ ምልክታት ነይሩ ይብል።

ብዙሓት ኣብያተ-ክርስቲያናት ናይዛ ሃገር፡ ምስፍሕፋሕ ክርስትና፡ ኣብ ዝቐጸለ ዘመናት ከምዝነበረ የረጋግጽ፡ ኣብ ዲንማርክ፡ ልዕሊ 2300 ሰባታት ቤተክርስቲያን ኣለዎ - ኣስታት 75 ሚሊዮን ዓመታት ኣብያተ-ክርስቲያናት፡ ኣብ 1536 ቅድሚ ዘመን ተሓድሶ እተሃነጸ እዩን።

ዘመን ተሓድሶ
ቤተክርስቲያን ዲንማርክ፡ ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ ኮይና፡ ንጉስ ክርስትያን ሳልሳይ (Kong Christian III)፡ ሮማዊት ካቶሊክ ከም ቤተክርስቲያን

ንኹይትቐጽል ካብ ዝወሰነሉ ካብ 1536 ዘመን ተሓድሶ ጀሚሩ ዝነበረት እያ። ኣብ ዝቐጸለ ዓመታት፡ ኣብ ዲንማርክ፡ ሉተራዊ ክርስትና ጥራይ ሃይማኖት ነይሩ።

ቃልሲ ሃይማኖታዊ ናጽነት
ድሕሪ ሓፃሎ ዓመታት፡ ካልኣት ማሕበረሰባት እምነት፡ ፍቓድ ተዋሂብዎን፡ ናይ ወጻኢ ኤምባስታት፡ ኣብ በቦትኦን ሃይማኖታዊ ናጽነት ረጂቡን፡ ካብ 1671 ሚሩ ድማ ቅዱሴ ካቶሊክ፡ ኣብ ቤትመቐዲስ ኤምባሲ ፈረንሳ ተኸዩዱ፡ ኣብ 1682፡ ኣይሁድ፡ ኣብ ፍረደርሲያ (Fredericia) ቤት መቐዲስ ንኹሃንጾ ተፈቐዱሎም። ካልእ ፍቓድ ድማ ተዋሂቡ እኳ እንተኾነ፡ ከሳዕ 1849 ከም ክፋል ቅዋም ኣብ ዲንማርክ ምሉእ ናጽነት ሃይማኖት ኣይተኣታተወን ነይሩ። ኣብዚ ግዜ'ዚ፡ ፍጹም ሞናርኪ (ንግስነት)፡ ፊሪስ፡ ብዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ተተኪኡ።

ቅዋም፡ “ወንጌላዊት-ሉተራዊት ቤተክርስቲያን፡ ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ ኮይና፡ ብመንግስቲ ድማ ዲገፍ ይገብረላ እዮ” ይብል (ዓንቀጽ 4)።

ኣብዚ ግዜ'ዚ፡ ኣብ ርስሲ ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ፡ ካልኣት ብዙሓት ማህበረ-ሰባት ቤተክርስቲያን ኣብዛ ሃገር ኣለዎ። ኣስላም፡ ኣይሁድ፡ ሂንዱ፡ ቡድሃውያንን ካልእ እምነታትን ዝሓዘ ማሕበረ-ሰባት እምነት ድማ ኣለዎ። ብጠቐላላ፡ ልዕሊ 275 ፍሉጣት ማሕበረ-ሰባት ቤተክርስቲያንን እምነትን ኣብ ዲንማርክ ኣለዎ።

ዝያዳ ሓበሬታ፡ ኣብዘን መርበባት-ሓበሬታ ይርከብ እዩ፡

www.asylsamarbejde.dk

ንሓተቲ ዑቕባን ስደተኛታትን ብዝምልከት ለተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ ንኣተሰርሖ ስራሕ ብዛዕባ ዘወሃህድ ቤት-ምኽሪ ስደተኛታት ዲንማርክ ሓበሬታ ኣብዚ ክትረኽቡ ትኽእሉ ኢኹም። ኣብ ቀንዲ መርበብ-ሓበሬታ፡ ዝርዝር ኣስማት ናይቶም ንሓተቲ ዑቕባ ፍሉይ ሓላፍነት ንዘለዎም መጋቦ ይርከብ።

www.tvaerkulturelt-center.dk

ማእከል ሓፂሕዳዊ ባህሊ ክርስትያናት፡ ኣብ ትሕቲ ለተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ ዝርከብ ኮይኑ፡ኣብ ዲንማርክ ንዝርከቡ ስደተኛታትን መጻእተኛታትን ንዝርከባ ሰበኻታት፡ ሕብረታት ስደተኛታትን ተግባር ክርስትያናትን ዚጥርንፍ መርበብን ማእከል ጸጋታትን እዩ።

www.folkekirken.dk

ብዛዕባ ለተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክን ስርሓን፡ ብዛዕባ መሰረት እምነታ፡ ከምኡውን ጥምቀት፡ መረጋገጺ፡ መርዓ ወይ ቀብሪ ዘፎልግኩም እንተኾይኑ፡ ወይ ንለተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ ክትጽንበሩ ድሌት እንተሊኩም፡ ሓበሬታ ኣብዚ ክትረኽቡ ትኽእሉ። ቀንዲ መርበብ-ሓበሬታ፡ ናብ ሰበኻታት ቤተክርስቲያን ከባቢ፡ ብዛዕባ ኣባልነት ዚምልከት ስታቲስቲካዊ ጽብጻብ ዚወስድ መስመራት (ሊንክ) ዚሓዘ እዩ።

www.km.dk

እዚ፡ ብዛዕባ ኣገልግሎትን ንለተራዊት ቤተክርስቲያን ዝመርሖ ሕግታትን ዚምልከት ሓበሬታ ዝሓዘ ቀንዲ መርበብ-ገጽ ኣገልግሎት ጉዳያት ቤተክርስቲያን እዩ።

www.andretrossamfund.dk

ክፋል ናይቲ ኣብ ላዕሊ እተጠቐሰ መርበብ-ገጽ ኣገልግሎት፡ ኣብ ዲንማርክ ንዝርከባ ካልኦት ማሕበረሰባት እምነት ብዛዕባ ዚመርሖ ሕግታት ዚምልከት ሓበሬታ ዝሓዘ እዩ። ዝርዝር ፍሉጣት ማሕበረሰባት እምነት ኣብዚ ይርከብ።

ኣብ ከባቢኹም ንኣትርኩብ ለተራዊት ቤተክርስቲያን ዲንማርክ (folkekirken) ተወከሱ
